

Εκτίμηση οικονομικής ζημιάς για τον κλάδο της Εστίασης το 2020 και πρόβλεψη για το 2021 στην Περιφέρεια Αττικής (πλην Πειραιώς, Δυτικής Αττικής και Λαυρίου)

Σύνοψη μελέτης

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Δεκέμβριος 2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΤΗΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΖΙΡΟΥ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΣΤΕΙ ΟΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2020 ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΓΙΑ ΤΟ 2021	3
2	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛ/ΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΚΑΙ Η ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ.....	4
3	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ.....	5
4	ΒΑΣΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ.....	6
5	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΓΙΑ ΝΕΑ ΜΕΤΡΑ.....	7

1 Εκτίμηση του μεγέθους της μείωσης τζίρου που έχουν υποστεί οι πολύ μικρές επιχειρήσεις στον κλάδο της Εστίασης για το 2020 και πρόβλεψη για το 2021

- Ο τζίρος των πολύ μικρών επιχειρήσεων εστίασης (1-9 εργαζόμενοι) στην περιφέρεια Αττικής (πλην Πειραιώς, Δυτικής Αττικής και Λαυρίου) το **2020** μειώθηκε κατά **-537,5 εκατ. ευρώ**, ενώ προβλέπεται μείωση και για το **2021** κατά **-76,2 εκατ. ευρώ**.
- Η ποσοστιαία μεταβολή πωλήσεων το 2020 έναντι του 2019 ανήλθε σε **-42,7%**, ενώ για το 2021 προβλέπεται πολύ μικρότερη μείωση κατά **-10,6%** έναντι του 2020.

Εκτίμηση κύκλου εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και ετήσιας μεταβολής πολύ μικρών επιχειρήσεων Εστίασης 2019-2021

Συνολικές πωλήσεις 2019	Συνολικές πωλήσεις 2020	Συνολικές πωλήσεις 2021	Μεταβολή πωλήσεων 2020/2019	Μεταβολή πωλήσεων 2021/2020
1.257.436	719.896	643.728	-42,7%	-10,6%

Πηγή: ICAP DATABANK, Έρευνα στις επιχειρήσεις

- Η μείωση τζίρου των πολύ μικρών επιχειρήσεων εστίασης εκτιμάται ότι προκάλεσε μείωση τζίρου κατά **-607,4 εκατ. ευρώ** σε όλους τους κλάδους που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τον κλάδο της εστίασης ως προμηθευτές (π.χ υπηρεσίες διαμονής, είδη διατροφής-ποτά, χονδρικό εμπόριο, ακίνητη περιουσία, λιανικό εμπόριο κλπ).

Προκληθείσα ζημιά (μείωση τζίρου) σε επιλεγμένους κλάδους από την μείωση τζίρου των πολύ μικρών επιχειρήσεων εστίασης το 2020

Κλάδος	Ζημιά το 2020 σε εκατ. ευρώ
Υπηρεσίες διαμονής (ξενοδοχεία)	-224,0
Είδη διατροφής· ποτά· προϊόντα καπνού	-59,2
Υπηρεσίες χονδρικού εμπορίου	-44,6
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας (εκμισθώσεις)	-32,9
Υπηρεσίες λιανικού εμπορίου	-23,7
Ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο, ατμός και κλιματισμός	-17,8
Χημικές ουσίες και προϊόντα	-16,3

Πηγή: ICAP DATABANK, Έρευνα στις επιχειρήσεις

- Η μείωση τζίρου των πολύ μικρών επιχειρήσεων Εστίασης το **2020** προκάλεσε εκτιμώμενη μείωση του εισοδήματος των εργαζομένων στην εστίαση κατά **-139,9 εκατ. ευρώ**.
- Η απασχόληση στην εστίαση βάσει της έρευνας το 2020 μειώθηκε κατά **-0,9%**, ενώ η πρόβλεψη για το 2021 είναι αύξηση κατά **3,5%**. Η προκαλούμενη από την εστίαση πολλαπλασιαστική μείωση των θέσεων εργασίας σε όλους τους κλάδους της οικονομίας εκτιμήθηκε το **2020** σε **-20,4 χιλ. εργαζόμενους**.

2 Εκτίμηση της πολ/στικής επίδρασης του κλάδου της Εστίασης και η συνεισφορά της στην οικονομία και την απασχόληση της περιφέρειας Αττικής.

Ο **πολλαπλασιαστές οικονομικής δραστηριότητας** του κλάδου της Εστίασης είναι 2,002 που σημαίνει ότι αν αυξηθεί/μειωθεί η ζήτηση των υπηρεσιών εστίασης κατά 1 εκατ. € τότε η συνολική παραγωγή/προσφορά όλων των κλάδων της οικονομίας της περιφέρειας Αττικής θα αυξηθεί/μειωθεί κατά **2,002 εκατ. €**. Ο **πολ/στής απασχόλησης** για την Εστίαση είναι 38 άτομα που σημαίνει ότι αν αυξηθεί/μειωθεί η ζήτηση των υπηρεσιών εστίασης κατά 1 εκατ. € τότε η συνολική απασχόληση όλων των κλάδων της περιφέρειας Αττικής θα αυξηθεί/μειωθεί κατά **38** άτομα.

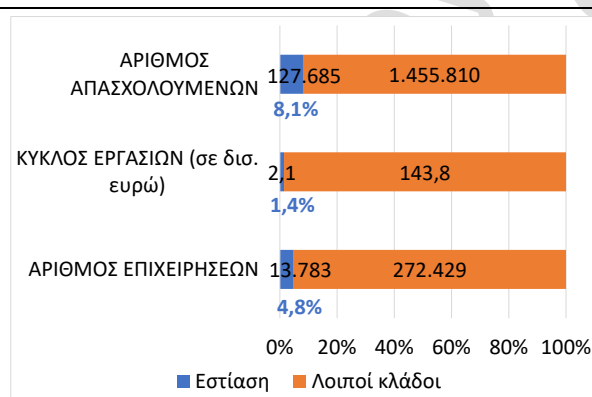
Πολλαπλασιαστική επίδραση του κλάδου Εστίασης στην οικονομία και την απασχόληση της περιφέρειας Αττικής

Κλάδος	Πολ/στής οικονομικής δραστηριότητας	Πολ/στής απασχόλησης
Εστίαση	2,002	38 άτομα

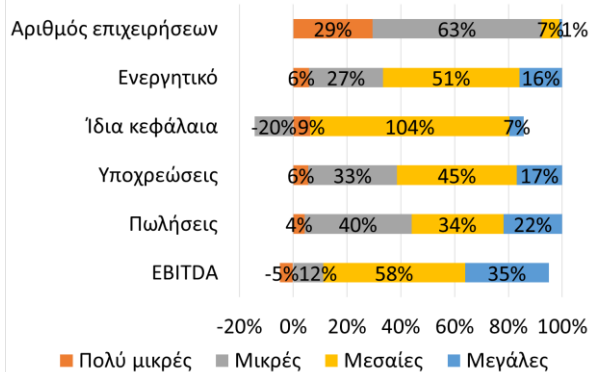
Πηγή : ICAP, επεξεργασία στοιχείων

Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Εστίαση στην περιφέρεια Αττικής (πλην Πειραιώς, Δυτικής Αττικής και Λαυρίου) ανεξαρτήτως μεγέθους ανήλθαν το 2018 (έτος με τελευταία διαθέσιμα στοιχεία) σε **13.783** καλύπτοντας το **4,8%** του συνόλου των επιχειρήσεων όλων των κλάδων στην γεωγραφική περιοχή, μερίδιο **1,4%** στις πωλήσεις και **8,1%** στην απασχόληση. Ο αριθμός των νομικών μονάδων μεταξύ 2001 και 2018 αυξήθηκε κατά **+26%**, ο κύκλος εργασιών κατά **-4%** και η απασχόληση κατά **+70%**.

Μερίδια των επιχειρήσεων εστίασης στα συνολικά μεγέθη της περιφέρειας Αττικής (2018)

Μερίδια των επιχειρήσεων εστίασης σε βασικά συνολικά χρηματοοικονομικά της περιφέρειας Αττικής ανά τάξη μεγέθους (2019)

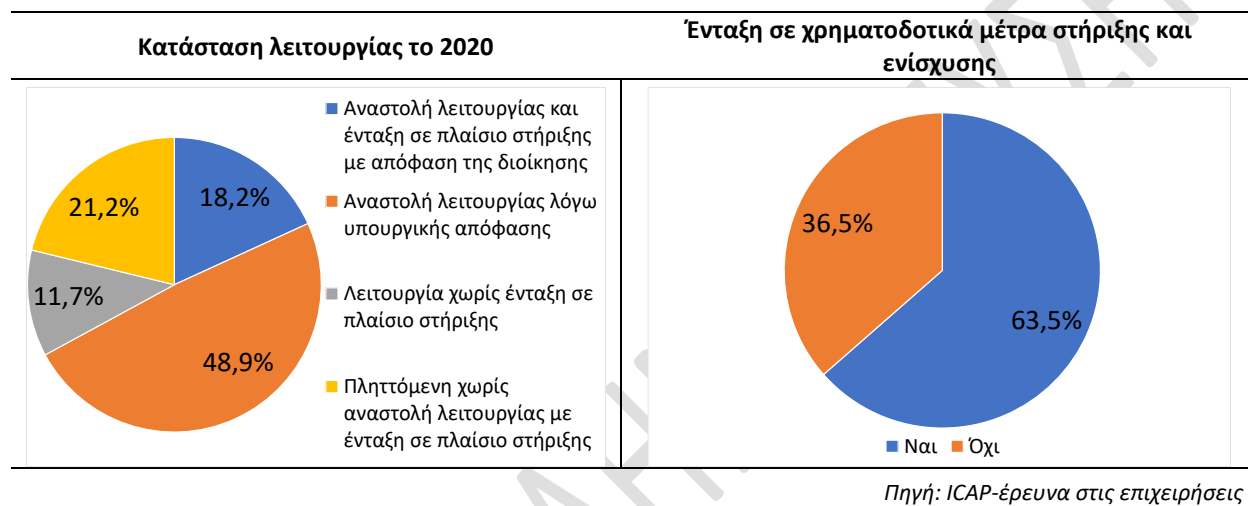
Πηγή: Μητρώο επιχειρήσεων Ελ.Στατ

Πηγή: ICAP

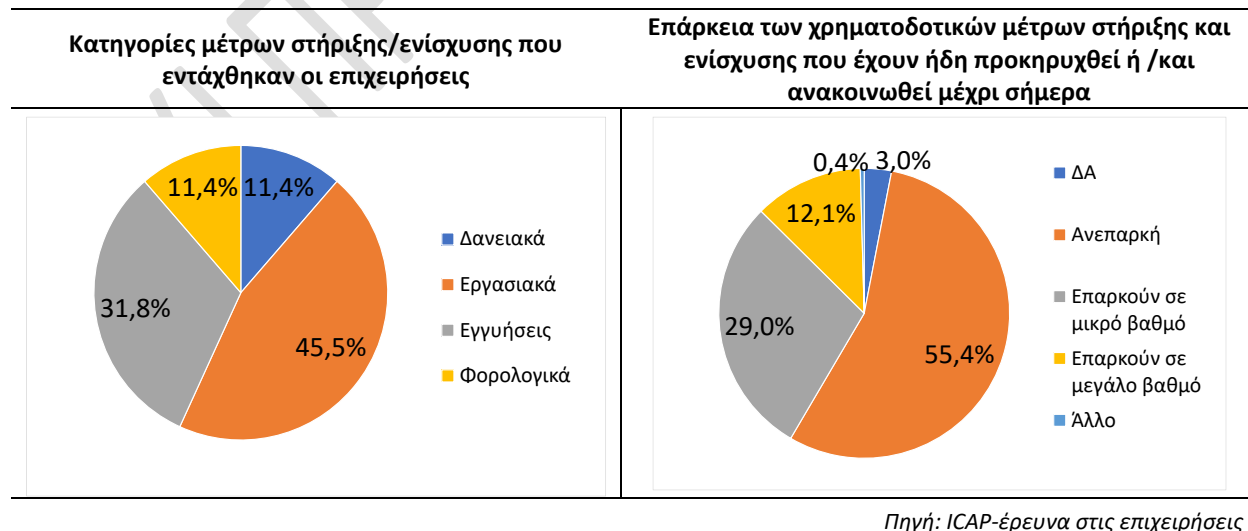
Βάσει των διαθέσιμων οικονομικών στοιχείων έτους 2019 της ICAP DATABANK για 580 επιχειρήσεις Εστίασης με έδρα στην περιφέρεια Αττικής, οι πολύ μικρές επιχειρήσεις κάλυψαν το **29%** του συνόλου, το **6%** του ενεργητικού, το **9%** των ιδίων κεφαλαίων, το **6%** των συνολικών υποχρεώσεων, το **4%** των πωλήσεων, ενώ εμφανίζουν αρνητικό EBITDA.

3 Παρουσίαση των αποτελεσμάτων πρωτογενούς έρευνας σε επιχειρήσεις στον κλάδο της Εστίασης.

- Το 2020 λόγω της πανδημίας το 50% περίπου των επιχειρήσεων εστίασης βρισκόταν σε αναστολή λειτουργίας λόγω υπουργικής απόφασης, ενώ το 21,2% ήταν πληττόμενες χωρίς αναστολή λειτουργίας με ένταξη σε πλαίσιο στήριξης.
- Το 63,5% των επιχειρήσεων εστίασης εντάχθηκε σε κάποιο χρηματοδοτικό μέτρο στήριξης

- Τα εργασιακά είναι η κατηγορία μέτρων στήριξης με το σημαντικότερο μερίδιο και ακολουθούν οι εγγυήσεις, ενώ τα δανειακά και τα φορολογικά καλύπτουν μικρότερα μερίδια.
- Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων εστίασης δήλωσε ότι τα μέτρα στήριξης ήταν ανεπαρκή, ενώ το 29% κρίνει ότι μέτρα επαρκούν αλλά σε μικρό βαθμό.

4 Βασικά προβλήματα και ανησυχίες των επιχειρήσεων στον κλάδο της Εστίασης.

Τα βασικά προβλήματα και οι ανησυχίες των επιχειρήσεων **σχετικά με την αγορά και τους καταναλωτές** που καταγράφηκαν στην έρευνα προς τις επιχειρήσεις εστίασης είναι:

- Η αβεβαιότητα
- Ο διχασμός με τους εμβολιασμένους και τους ανεμβολίαστους
- Το χαμηλό ποσοστό εμβολιασμού στους πολίτες
- Η μείωση πελατών λόγω του φόβου της πανδημίας
- Η μειωμένη ρευστότητα στην αγορά
- Το υψηλό ποσοστό ανεμβολίαστων πελατών με κίνδυνο την απώλεια όλου του τζίρου
- Η αστάθεια στην Αγορά και κακή ψυχολογία
- Η απασχόληση των εργαζομένων με τηλεργασία στο σπίτι
- Η κατάσταση του lockdown και τα πιστοποιητικά εμβολιασμού ή νόσησης
- Η καθυστέρηση της ανάκαμψης στην καταναλωτική κίνηση
- Η τηλεργασία και η αναστολή εργασίας οδήγησε σε μείωση της κατανάλωσης στον χώρο εργασίας
- Η απαγόρευση εισόδου σε ανεμβολίαστους
- Ο έλεγχος των πελατών κατά την είσοδο στα καταστήματα
- Η καθημερινότητα με την εφαρμογή νέων μέτρων

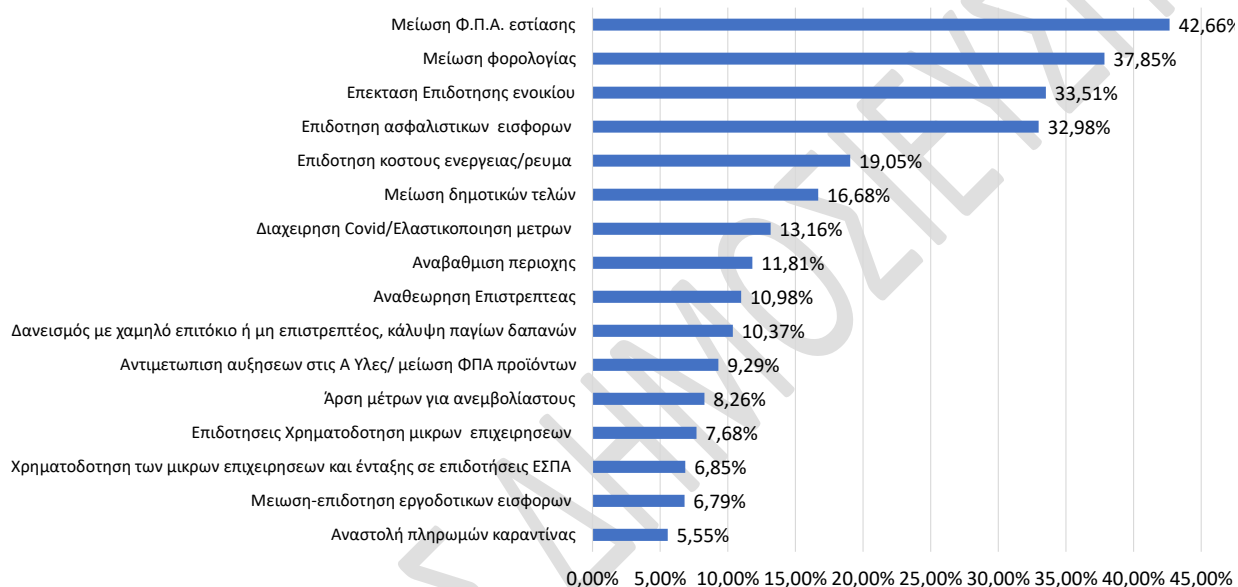
Τα προβλήματα και οι ανησυχίες σχετικά με τις επιχειρήσεις είναι:

- Η έλλειψη ρευστότητας και ο μειωμένος τζίρος
- Η απουσία περαιτέρω κινήτρων επειδή η υπάρχουσα χρηματοδότηση δεν είναι επαρκής.
- Η δυσκολία διατήρησης του προσωπικού.
- Η αβεβαιότητα λόγω κορονοϊού, τα υψηλά ενοίκια και η δυσκολία αδειοδότησης της εστίασης
- Η αβεβαιότητα για το άμεσο μέλλον
- Η απουσία στήριξης από ΕΣΠΑ και τράπεζες και η δυσκολία πρόσβασης σε χρηματοδότηση
- Η αύξηση κόστους πρώτων υλών
- Η πορεία της αγοραστικής δύναμης του κόσμου
- Η επισφάλεια όσον αφορά τα εργασιακά. Ο κορονοϊός επηρέασε πολύ τη λειτουργία και κατ' επέκταση τη βιωσιμότητα της επιχείρησης.
- Το κράτος δεν είναι φιλικό με τις μικρές επιχειρήσεις όσον αφορά τα ασφαλιστικά και τα φορολογικά
- Ο υψηλός ανταγωνισμός από την είσοδο στην αγορά πολλών νέων επιχειρήσεων εστίασης
- Η αύξηση των λειτουργικών δαπανών και τα επιπλέον χρέη που δημιουργήθηκαν τα τελευταία 2 χρόνια
- Το νομοθετικό πλαίσιο του κράτους για τις επιχειρήσεις
- Το φορολογικό πλαίσιο για νέες επενδύσεις
- Τα νέα μέτρα για τον κορονοϊό για εμβολιασμένους και ανεμβολίαστους στις επισιτιστικές επιχειρήσεις

5 Προτάσεις των επιχειρηματιών του κλάδου Εστίασης για νέα μέτρα.

Από την έρευνα στις επιχειρήσεις εστίασης καταγράφηκαν διάφορα επιθυμητά μέτρα στήριξης των επιχειρήσεων τα οποία παρατίθενται παρακάτω.

Προτάσεις επιχειρηματιών Εστίασης για επιθυμητά νέα μέτρα

Πηγή: ICAP - έρευνα στις επιχειρήσεις

Η μείωση του ΦΠΑ εστίασης προτείνεται από μεγάλο ποσοστό των επιχειρήσεων εστίασης, ενώ σημαντικά μέτρα στήριξης είναι η μείωση της φορολογίας, η επέκταση της επιδότησης ενοικίου και η επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών. Αξιόλογη θέση καταλαμβάνουν η επιδότηση του κόστους ενέργειας, η μείωση των δημοτικών τελών, η διαχείριση του κορονοϊού και η ελαστικοποίηση των μέτρων, η αναβάθμιση της περιοχής, η αναθεώρηση της επιστρεπτέας προκαταβολής και ακολουθούν οι υπόλοιπες προτάσεις με μικρότερα ποσοστά.